

विद्या भवन बालिका विद्यापीठ लखीसराय

वर्ग दशम् विषय संस्कृत विषयशिक्षक श्यामउदय सिंह

ता: 01-06-2021 (एन.सी.ई.आर.टी. पर आधारित)

1. पद्यांशं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतेन लिखत।

कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति शतशकटीयानम्।
वाष्पयानमाला संधावति वितरन्ती ध्वानम्॥
यानानां पङ्क्तयो ह्यनन्ताः कठिनं संसरणम्॥

I. एकपदेन उत्तरत-

- i. के कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति?
- ii. वाष्पयानमाला किं कुर्वन्ती संधावति?

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत-

- i. संसरणम् कठिनम् किमर्थम् भवति?

III. भाषिककार्यम्-

- i. 'शतशकटीयानम्' कर्तृपदस्य क्रियापदं किम्?
(क) धूमम्
(ख) कज्जल
(ग) मलिनम्
(घ) मुञ्चति
- ii. 'अनन्ताः' इति पदस्य विशेष्य पदं किम्?
(क) पङ्क्तयः
(ख) कठिनं
(ग) संसरणम्
(घ) यानानां
- iii. 'चलनम्' इति क्रियापदस्य पर्यायपदं किम्?
(क) संसरणम्
(ख) कठिनम्
(ग) ध्वानम्
(घ) यानानाम्

2-पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत।

- i. प्रस्तरतले लतातरुगुल्मा पिष्टाः न भवन्तु।
- ii. महानगरेषु, वाहनानाम् अनन्ताः पङ्क्तयः धावन्ति।
- iii. शकटीयानम् कज्जलमलिनं धूमं मुञ्चति।
- iv. कविः मानवस्य जीवनस्य कामनां करोति।

उत्तर

1.
  - I. (i) शतशकटीयानम्
(ii) ध्वानम्
  - II. (i) अनन्ताः यानानां पङ्क्तयः अतः संसरणम् कठिनम् भवति।
  - III. (i) (घ) मुञ्चति
(ii) (क) पङ्क्तयः
(iii) (क) संसरणम्
2. i. कुत्र, ii. केषु, iii. किम्, iv. कस्य